N°. 258. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag 30 October.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse van de zich met verlof binnen deze Stad bevindende, Onder-Officieren en verdere Manschappen van de 3de of Bredasche Kompagnie van het 1ste Bataillon der 1ste Afdeeling Mobiele Noord-Brabandsche Schutterij, dat op *Woensdag den* [illegible] *des Morgens ten* [illegible] *ure*, op Stads-erve achter het Stadhuis, door den Kapitein Kommanderende dezelve Kompagnie, over hen eene naauwkeurige inspectie zal worden gehouden, met aanmaning om daartoe ten bepaalden tijde te compareren, ten einde alle onaangename gevolgen te voorkomen.

BREDA, den 27sten October 1834.

D E R O Y, Vt.
Ter Ordonnantie van dezelven
De Secretaris der Stad
H. W. S C H A U I K E S.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BREDA, — Door de kamer van koophandel te Brussel is op de vraag haar door den minister van binnenlandsche zaken gedaan wegens de gepastheid voor het oprigten eener marine tot bescherming van den handel, een ontkennend antwoord gegeven. Dezelve heeft in de eerste plaats tot reden voor dit haar antwoord te kennen gegeven, dat men immers geen genoegzaam aantal schepen kon bouwen, om met eene zeemagt, niet der Staten van den eersten, maar zelfs van een zeer lagen rang gelijk te staan; dat het in de tegenwoordige omstandigheden zoowel gevaarlijk als ongepast zijn zou aan de daarstelling eener gewapende zeemagt te denken, die oorzaak of voorwendsel van nieuwe botsingen kon worden; dat voorts geen gouvernement de belgische vlag anders dan naar krijgsmansgebruik beschermen kon en in den zin ter verzekering van de uitvoering der traktaten of het doen eerbiedigen van het staatkundig stelsel, zoo als dat door de groote mogendheden in 't belang van 't Europisch evenwigt aangenomen was, dat in dit geval de handel der mogendheid die den Belgischen handel beschermde van die bescherming niets had te [illegible] dat integendeel de laatste daardoor geen andere [illegible] die uit het volkerenregt voortvloeide [illegible] werd bijgebragt dat geen gouvernement, bij den tegenwoordigen staat der nijverheid en manufacturen in Europa, eene handelbescherming ter zee aan Belgie verleenen kon, zonder zijne eigene belangen te kort te doen, waaruit volgde, dat al ware dezelve mogelijk, zij toch niet regt gemeend kon wezen, tenzij gepaard met concessien van wege Belgie gedaan, hetgeen men te minder voor den zeehandel kon doen, daar deze grootendeels het land was uitgeweken bij gemis van de noodige bescherming van het gouvernement, om alle welke redenen de kamer den minister gerust den raad geven kon, het denkbeeld van het daarstellen eener zeemagt ter bescherming van den handel maar geheel uit het hoofd te zetten.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Bel. 99; Nap. 89 ¾; Sp. perpet. 5 pct. 47⅝; 3 pct. 28¼; Braz. 78¼.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 26sten October.

Door berigten uit Madrid van den 18den dezer, heeft men eenige nadere bijzonderheden vernomen van de discussie over het financieel ontwerp die in de kamer der Proceres werd gevoerd. Gelijk reeds vroeger bekend was meende de commissie zich met dat ontwerp, zoo als het door de kamer van afgevaardigden werd aangenomen, te moeten vereenigen, vooral omdat men het gouvernement tot het sluiten eener nieuwe leening zoodra mogelijk in staat wilde stellen. Al ras bleek het echter dat de meerderheid van een ander gevoelen was, de hertog *de Gor* deed het voorstel om ook de leening *Guebhard* te erkennen, en de minister van finantien, door den rapporteur der commissie uitgenoodigd zijnde onbewimpeld zijn gevoelen mede te deelen, verklaarde dat ook hij, met alle zijne ambtgenooten, het meer geraden achtte dat men dadelijk bij wijze van amendement, de onbillijke uitzondering door de afgevaardigden daargesteld verwierp, terwijl hij in de tweede plaats alsdan zoude voorstellen de achterstallige renten der cortesbons, niet in uitgestelde, maar in rentgevende schuld te converteren. De heer *Martinez de la Rosa* verdedigde hetzelfde gevoelen, dat voorts genoegzaam eenstemmig is aangenomen. Slechts vijf of zes leden der kamer hebben zich onthouden aan dit besluit deel te nemen.

In dezelfde zitting van den 18den was het dat de voormalige minister *Burgos*, voor 't eerst in de kamer der proceres verschijnende, op voorstel van den generaal *Alava*, van dezelve werd uitgesloten, tot zoo lang hij zoude bewezen hebben, dat de beschuldigingen over het financieel beheer onder koning *Ferdinand* tegen hem ingebragt, van allen grond waren ontbloot. Eindelijk bragt nog de voorzitter van den raad een ontwerp ter tafel, waarbij degenen die onder het bewind der cortes goederen hadden gekocht tot eenig majoraat behoorende, en daarvan in het jaar 1823 werden ontzet, eene schadevergoeding wordt toegekend.

— Het ministerieel avondblad meldt, dat de generaal *Lorenzo* zich volgens bijzondere, doch geloofwaardige berigten, op den 14den dezer te Pampeluna bevond, en leidt daaruit af dat het gevecht, waarvan door de insurgenten hoog wordt opgegeven, en dat op gezegden dag in de omstreken van Estella zoude zijn geleverd, van weinig belang kan zijn geweest.

Don *Carlos*, schrijft men voorts, heeft in de nabijheid van Bilbao eenen vergeefschen aanval op Espartero gedaan, en bevond zich den 15den te Funica. Men zegt dat ook *Valdespina* van het opperbevel in Biscaye is ontzet en door *Eraso* vervangen.

— De strijd over de amnestie voor staatkundige misdrijven duurt steeds voort. De *Courrier Français* meldt heden, en het *Journal des Débats* schijnt zulks met eenige voldoening over te nemen, dat de heer *Dupin*, die voor een paar dagen in de hoofdstad terug kwam, zich dadelijk bij den koning zoude vervoegd hebben, om dien maatregel af te raden, verklarende dat hij de eerste zoude zijn, die den minister door wien dezelve werd bekrachtigd, in staat van beschuldiging wilde stellen. Men wil dat de maarschalk *Gérard* zich echter nog zoodanig aan het door hem verdedigd gevoelen laat gelegen liggen, dat hij stellig verklaard heeft zijn ontslag te willen nemen.

— De hertog *van Orleans*, de heer *Thiers* en onderscheidene andere personen, zijn naar Valençay vertrokken, om aldaar het feest door den heer *de Talleyrand* te geven, bij te wonen.

— Uit Toulon schrijft men dat er andermaal last is gegeven een snelzeilend vaartuig gereed te houden om depêches naar Alexandrien over te brengen. Bij voortduring is de gemeenschap zoo tusschen deze beide havens, als met Konstantinopel, zeer druk.

(Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.)

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 29sten October.

Gisteren morgen is de Tweede Kamer der Staten-Generaal wederom in comité-generaal vergaderd geweest. Dezelve heeft, allereerstelijk, naar men verzekert, aangehoord het verslag der centrale afdeeling over het ontwerp van adres aan den Koning, in antwoord op de troonsrede; waarover vervolgens de beraadslagingen zijn gehouden. Een voorgesteld amendement, strekkende tot het in het adres uiten van den wensch nopens eene herziening der grondwet, is niet doorgegaan; maar wel moet, naar men verneemt, met eene meerderheid van 21 tegen 16 stemmen besloten zijn, om in het adres den wensch uit te drukken, dat de Staten-Generaal met den stand der staatkundige aangelegenheden mogten worden bekend gemaakt. Vervolgens heeft de Eerste Kamer over het door de Tweede Kamer, na de daarin gebragte wijziging, met eenparigheid van stemmen goedgekeurd adres, eene bijeenkomst gehouden, en heeft hetzelve ook hare goedkeuring erlangd. Heden zal het aldus vastgesteld adres den Koning worden aangeboden.

— Blijkens eene resolutie van Z. Exc. den minister van financien, van 10 October, n°. 72, is, omtrent den bestaanden twijfel, nopens de wijze van berekening der graden van verwantschap, bij de toepassing van het bepaalde bij art. 19, letter *h*, der wet op de personele belasting, opgemerkt, dat ten voorschreven aanzien alsnog van toepassing zijn de bepalingen van art. 738 van het burgerlijk wetboek, volgens welke de derde graad omvat de betrekkingen van oom of moei en neef of nicht onderscheidenlijk, moetende dus die van volle (germain) neven of nichten aangemerkt worden als een verwantschap in den vierden graad, waarop mitsdien de bedoelde vrijstelling niet toepasselijk is.

— De jongste stormen hebben de dijken, die reeds door den vorigen storm veel geleden hadden, op nieuw geteisterd. Dit is bijzonder het geval aan de zeewering van de Hondbossche in Noord-Holland. Op verscheidene plaatsen heeft de zand- of wakerdijk slechts eene kruins-breedte van 3 el 70 à 4 el 50 overgehouden, en de zorgelijkste plaatsen zijn met noodzeilen, voor zoo ver die strekken konden, gedekt. Te Petten hebben de inwoners, tijdens den storm, hunne kostbaarste goederen gepakt.

Aan de zijde der Zuiderzee, hebben de zeedijken insgelijks min of

meer geleden. Aan verscheidene peilpalen is het water ter hoogte van 240 en 250 Nederlandsche duimen boven het Amsterdamsche peil waargenomen; dat is, slechts 12 Nederlandsche duimen minder dan bij den noodlottigen vloed van 1825.

Bij de laatste stormen is het water van het IJ voor Amsterdam bij herhaling tot eene [illegible] hoogte opgedreven geworden. In den avond van den 24sten, scheen men vrees te hebben [illegible] voor het bezwijken der Willemssluis, hetgeen echter [illegible]. De Westerdijk [illegible] heeft veel geleden, doch aan de [illegible] is geene schade van eenig belang toegebragt.

Al de bekade polders in den verdronken Zuid-Hollandschen waard zijn ondergeloopen, doch de [illegible] waterkeeringen in de provincie Noord-Braband, hebben daarentegen slechts weinig schade bekomen.

De dijken in Zeeland hebben veel geleden. Tot den [illegible] heeft men dienaangaande nog geene berigten uit alle [illegible] ontvangen, doch uit Schouwen wordt gemeld, dat de hevige storm van ll. Vrijdag, welke met zeer hoogen vloed, zware hagelbuijen en donder vergezeld was, de reeds verzwakte dijken in het uiterste gevaar gebragt heeft. Op sommige posten zijn de klokken geluid, om het arbeidsvolk bijeen te roepen, en overal, waar zulks noodig was, zijn manschappen, wagens en paarden in requisitie gesteld. De ijver der directie van Schouwen en de welwillendheid van de arbeiders worden zeer geroemd, aan wier gemeenschappelijke inspanningen het, onder Gods zegen, heeft mogen gelukken, het dreigende gevaar af te keeren.

Den 25sten, is het zeewater van Elburg over den straatweg door Oldebroek tot bij Hattem weder even zoo hoog komen opzetten als in den vorigen storm van den 18den. Hetzelve kwam met zoo veel aandrang, dat vele boeren hun vee ter naauwernood hebben kunnen bergen. De gemeenschap met Zwol is gestremd geweest, en ook aldaar is de buitenstad geïnundeerd geworden. De polder Mastenbroek stond den 24, nog geheel onder water. De sluis aan het groote veer bij Zwol heeft veel geleden, doch is terstond zoo veel mogelijk hersteld.

Onderscheiden schepen zijn door genoemde stormen, van den 23 en 24, weder verongelukt. Te Scheveningen is nog eergisteren morgen ten 10 ure een schip het onderste boven aangekomen. Op een aangespoelde plank stond *De jonge Freerk*, doch van de equipagie heeft men niets vernomen. Op hetzelfde tijdstip is tusschen Scheveningen en Katwijk een groot masteloos schip, zonder volk, gestrand, hetwelk oogenblikkelijk verbrijzeld is. Hetzelve was geladen met meel in vaten. De naam van het schip is onbekend, waarschijnlijk is het een Amerikaan.

— Volgens berigt van Texel van 26sten dezer, was dien dag aldaar het onderst boven voorbij gedreven een groot schip van Hollandsch maaksel. Ook dreef langs al de eilanden en in de zeegaten aanhoudend eene groote hoeveelheid wrakhout en fustagie, onder anderen, kisten fruit, waarschijnlijk afkomstig van een uit Smirna of de Middellandsche Zee gekomen vaartuig.

— In het Israëlitische Oude Mannen- en Vrouwen en Ziekenhuis te Amsterdam, is dezer dagen overleden, *Rachael Jacob Levie*, wed. *Sander de Metz*, den ouderdom van 103 jaren bereikt hebbende. Zij was moeder van 19 kinderen, waarvan twee haar overleefd hebben. In hetzelfde gesticht bevindt zich thans nog een grijsaard van 106 jaren.

Aan de Tweede Kamer zijn thans ter overweging en ter onderzoeking in de afdeelingen toegezonden de ontwerpen van wet houdende herziening en tot wijziging van de beide eerste boeken van het wetboek van koophandel. Wat aangaat de ontwerpen betrekkelijk het eerste boek, dezelve zijn verbeterde opstellen van de voordragten, die verleden jare daaromtrent zijn gedaan, doch ten gevolge van de sluiting der zitting niet hebben kunnen worden afgewerkt. Thans heeft men zich, blijkens de memorie van toelichting, die bij deze verbeterde opstellen is gevoegd, de door de afdeelingen ten vorige jare gemaakte aanmerkingen ten nutte gemaakt, en zich beijverd, om, dien ten gevolge, de gedachte ontwerpen te verbeteren, zooals zal blijken uit de vergelijking der tegenwoordige met de vroeger ingeleverde concepten van wetten. Zoo is, onder anderen, acht geslagen op de aanmerkingen, door de afdeelingen in het midden gebragt opzigtelijk zeker verzoekschrift door ondernemers van openbare rijtuigen aan de Staten-Generaal ingeleverd. Ten gevolge daarvan wordt, in het vijfde ontwerp, deswege bepaald, dat onverminderd hetgeen bij bijzondere reglementen mogt zijn voorgeschreven, de bepalingen der afdeeling ook toepasselijk zijn op de ondernemers van openbare rijtuigen en vaartuigen, dat zij verpligt zijn een register te houden van de door hen aangenomen voorwerpen, dat indien dezelve bestaan in goud, zilver, juweelen, perlen, adelgesteenten, kleinodjen, effecten, coupons of andere papieren van dien aard, geldwaarde hebbende, de afzender verpligt is om de waarde daarvan op te geven, dat bij gebreke dier opgave hij, in geval van vermissing of schade, alleen tot het bewijs der waarde naar het uiterlijk aanzien van het verzondene zal worden toegelaten en dat in geval van behoorlijke opgave der waarde, dezelve door alle bewijsmiddelen kan worden gestaafd, en de regter zelfs de bevoegdheid heeft om aan de opgave van den afzender, met eede gesterkt, volkomen geloof te hechten en daarna de schadevergoeding te schatten en toe te wijzen. Het blijkt voorts uit deze memorie, dat de regering zich heeft voorbehouden om, bij de behandeling van het ontwerp der faillissementen [illegible] te onderzoeken, of en in hoe verre, bij die gelegenheid, kan worden bepaald welk het effect zij van niet regtige boekhouding, en, zij zich tevens heeft voorbehouden om, ten slotte van het tweede boek, bij eenen afzonderlijken titel te bepalen welke der regels en verpligtingen, omtrent scheepvaart, bijzonderlijk zullen worden toegepast op de vaart op de binnenlandsche rivieren, stroomen en kanalen. Eindelijk behoort nog te worden opgemerkt, dat men nopens den titel van het eerste boek heeft te kennen gegeven, geene melding te kunnen maken van het verhaal van den honder in de overzeesche bezittingen, vermits de nationale wetgeving alleen op het koningrijk toepasselijk is, en alzoo het wetboek van koophandel geene bepalingen kan bevatten, welke in de kolonien hare uitvoering zouden erlangen. Men verwacht dat [illegible] de raadplegingen in de afdeelingen over deze gewijzigde ontwerpen van wet [illegible] zullen worden.

[illegible] ontwerpen tot wijziging van het eerste boek van het wetboek van koophandel, waarbij men echter voor als nog den titel omtrent de naamlooze maatschappijen of vennootschappen ten [illegible] bij diens [illegible] zoo vele bedenkingen bij de regering zijn ingebragt, [illegible] heeft gelaten, zijn aan de kamers ook zeven ontwerpen van wet tot wijziging van het tweede boek van datzelfde wetboek aangeboden. Onder anderen blijkt het uit de bij gemelde ontwerpen gevoegde memorie van toelichting, dat men in den tweeden titel een regtspunt heeft beslist, hetwelk een twistpunt onderhevig is geweest, namelijk de vraag: of onder den afstand van het schip en der vrachtpenningen ook begrepen zij de vordering welke de eigenaar of de reeders op den verzekeraar mogen hebben, met andere woorden, of degene die zijn aandeel in het schip aan de schuldeischers afstaat ook verpligt zij aan hen over te dragen dat op de assurantie-penningen? Op allerlei onwederlegbare gronden is deze vraag ontkennend beantwoord. Betrekkelijk titel [illegible] is [illegible], dat zoowel in het opschrift als in den text van onderscheiden artikelen, het woord *aanvaren* is bijgevoegd, vermits de schade bij den titel bedoeld, ook door en aan stoomvaartuigen kan worden toegebragt, en zonder die bijvoeging de toepasselijkheid der wet op dit geval zoude kunnen twijfelachtig wezen. Eindelijk wordt aangemerkt, dat door een verbeterd opstel van de bepalingen des Viden titels het blijkt, dat de wetgever daarbij vier gevallen heeft willen behandelen, namelijk *a* schade door schuld van eenen kant toegebragt, *b* schade door wederzijdsche schuld veroorzaakt, *c* schade door louter toeval te weeggebragt, en *d* schade aanwezig, zonder dat of de schuld of het toeval kan worden bewezen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 26sten October.

Z. M. de Keizer van Rusland is, den 3den, van zijne inspectiereis te Orel, naar Moskou vertrokken, alwaar Hoogstdezelve, den 10den, aangekomen is.

— Uit Odessa meldt men, dat aldaar, den 1sten, de stoomboot, *Keizer Nikolaas*, na het doorstaan van twee hevige stormen, van Konstantinopel aangekomen was. Aan boord derzelve bevond zich de baron *Rückmann*, die, zoo als men weet, gedurende de afwezendheid van den heer *von Butenieff*, de zaken van het Russische gezantschap bij de Porte waargenomen heeft. Over het algemeen kwamen er vele schepen van Konstantinopel te Odessa aan, hetgeen veel levendigheid aan laatstgenoemde haven bijzette.

— Blijkens een door den Russischen Berg-ingenieur, overste *Sobolewski*, uitgegeven verslag, hebben de verschillende platina bergwerken in den Ural, van 1824 tot het einde van 1833, ruim 457 pud of omstreeks 190 centenaars zuivere platina opgebragt. Daarvan zijn 400 pud vermunt geworden, hetwelk de som van 8,166,620 roebels opgeleverd heeft. De opbrengst der mijnen had gemakkelijk nog verhoogd kunnen worden, indien het niet aan de noodige bergwerkers ontbroken had.

— De 75 kiezers, door de burgerij dezer stad gekozen, zijn eergisteren vergaderd geweest, om de 45 leden der burgerij te kiezen, die het wetgevend ligchaam moeten uitmaken. Na de opening der zitting, door den eersten burgemeester Dr. *Starck* gedaan, heeft de vergadering benoemd, tot bijzonderen raad, den heer *von Lepel*, tot voorzitter, den heer *J. J. Finger*, en tot secretarissen, de advokaten *von Guaita* en *Körner*. Vervolgens zijn de verdere leden van het wetgevend ligchaam benoemd geworden. Over het algemeen schijnt de keuze op gematigde personen te zijn gevallen.

— Z. K. H. de Groot-Hertog van Oldenburg is door Z. M. den Koning van Pruissen met de orde van den Roodan Adelaar begiftigd, en op den 20sten dezer van Berlijn naar zijne staten teruggekeerd.

— Uit Munchen meldt men, dat de ministeriële raad *von Greiner* binnen kort naar Nauplia zou vertrekken, alwaar zou zich ook de kapitein, graaf *Saporta*, als hofmaarschalk van Z. M. Koning *Otto*, naar Griekenland begeven.

— Uit Weenen schrijft men dat Koning *Karel X* binnen kort zijn verblijf te Grätz zoude vestigen.

— De graaf *von Marien Bellinghausen* heeft zijn afscheidsgehoor bij Z. M. den Keizer van Oostenrijk gehad.

— Te Weenen, zal den 1sten en 2den november aanstaande een groot muzijkfeest gevierd worden. Niet minder dan duizend kunstenaars en liefhebbers hebben zich aangeboden om daartoe mede te werken, en het orchest en zangkoor zal alzoo volgens uit omstreeks 900 personen bestaan. Men zal er voornamelijk werken van *Händel* uitvoeren.

— Uit Bern schrijft men dat het kantonnaal bestuur, afschoon ten aanzien van de vreemde gezanten en het vertrouwen [illegible] toonen, [illegible] de vereenigingen van handwerkslieden waarover beide zich beklaagden, heeft verboden, en onderscheidene uitgewekenen heeft doen aanzeggen, dat zij, indien hunne woelingen voortduurden, van het Bernsch grondgebied zouden verwijderd worden. De beruchte Dr. *Fein* is door het kantonnaal bestuur van Argau [illegible] in verzekerde bewaring genomen en naar Liestal vervoerd.

VOLKSGELUK.

Wat moet het bestendig doel wezen, waaraan eene regering moet streeven? Is het niet *volksgeluk*? Doch waarin bestaat dat *volksgeluk*? Zal het alleen zijn in wapenroem; in overmagtige gebiedvoering over vele volken; in wereldbekendheid, in het ontzag, waarmede elk van hetzelve spreekt, met hetzelve handelt? Bestaat dat *volksgeluk* alleen in het bloeijen van kunsten en wetenschappen; alleen in de kennisse van al wat de menschelijke wijsheid, vernuftiga of schranders mogt uitvinden? Kan het ook geacht worden bevat te zijn in stoffelijke welvaart, zonder geestbeschaving? Voorzeker neen. Geene der opgenoemde eigenschappen zijn op zich-zelve voldoende, om dat *geluk* aan te brengen, waarop een volk aanspraak maken mag, en 't welk deszelfs regering verpligt is zoo veel mogelijk hetzelve te bezorgen, maar die allen moeten in zekere mate en verhouding zulks te zamen daarstellen. Het lijdt geen twijfel, of zulke bedenkingen zullen de voorwerpen zijn van elke regering, wanneer een regt begrip van hare roeping bij haar heerscht. Door eene reeks van eeuwen zijn de wezenlijke betrekkingen tusschen regering en volk langzamerhand ontwikkeld van den nevel, waarin zij door de barbaarschheid gewikkeld werden, en deze voortgang in staatkundige beschaving heeft het evenmin ontbroken als aan vorderingen in alle vakken van menschelijke wetenschap. Daardoor zijn dan ook allengskens vele kwaden weggenomen, vele misbruiken uit den weg geruimd; is de gezigtskring verder uitgebreid, aan de werkzaamheden van elken staat veelal eene betere, althans eene andere rigting gegeven; men heeft grenzen van gebied leeren kennen, en deze afgebakend; kennis aan onverjaarbare doch lang betwiste of onbekende regten is daardoor meer algemeen geworden, en deze heeft zich, de geheele beschaafde wereld door, op verschillende wijzen aangekondigd; dan te gelijker tijd ontstond met die afscheiding der grenzen van gebied en der kennisse van wederzijdsche regten, tevens de kennis van wederkeerige pligten, en de ware grondslagen der staatkundige burgermaatschappij werden meer en meer gekend, en bij enkele volken gehuldigd en bevestigd. Uit dien stand van zaken, uit die wetenschap, zoude bij de algemeene toeneming in beschaving in het dagelijksche en maatschappelijke leven, bij de meerdere toenadering der onderscheidene volken tot elkander, door den bloei van handel en nijverheid, en bij eene steeds meerderen omvang verkrijgende zeevaart, noodzakelijk ook meer algemeen *volksgeluk* hebben moeten ontstaan, vrede en welvaart hand aan hand gaan, en eendragtigheid, althans tusschen burgers van één en hetzelfde rijk, bijna niet meer dan bij name moeten bekend zijn. Hoe komt het, dat juist thans, minder dan het zich het aanzien, die gezegende staat van zaken bijna nergens aangetroffen wordt? Van waar die staat van ontevredenheid, van gisting, van woeling tegen de regeringen? Van waar dat openlijk en schaamteloos verkrachten van alle verdragen, van alle eeden, van alle regten der Volken, bij eenen ongekenden bloei van kunsten en wetenschappen, van handel en nijverheid, en bij de, der volmaking steeds meer en meer naderende zeevaart? Ligt daarvan de oorzaak niet in het verval van Godsdienst en Zedekunde? Of kunnen wel *volksgeluk* bestaan zonder deze? Als men ziet, wat al verderf en jammer de leerstellingen der Fransche *propaganda* hebben voortgebragt; hoe zij in alle landen, rondwoelende in het duister, zich steeds dieper en dieper ingangen weet te bezorgen tot het hart dier volken, welke zij *hare* zedelijkheid, en *hare* beschaving wil mededeelen; als men haar in hare wijkplaatsen, het onrustige en verdeelde Frankrijk en Belgie, in Spanje en niet minder ook in Zwitserland, om van andere landen niet te gewagen, leerstellingen hoort verkondigen, die van alle begrip van godsdienst en zedelijkheid den bodem inslaan, en de schitterendste voorstellingen van geluk, van verstandelijke beschaving, van staatkundige regten, van de wijze van derzelver verkrijging en in het bezit geraken van staatsambten, en van den bloei dier staatkundige maatschappijen, gegrond op den ondergang van andere, van verkregene regten, en van al wat bestaat binnen en buiten zich-zelven, en tevens gegrond op de vernedering en vernietiging van andere staten hoort voordragen; — als men ziet, hoe die leerstellingen worden ten uitvoer gelegd, waartoe geen middel, hoe onzedelijk ook, ongeschikt gerekend wordt; hoe, in naam ten voordeele van het algemeen, maar ten koste van alle gegoeden, nietswaardige onruststokers en muitzieke betweters alle voordeelen zich weten toe te eigenen, *en exploitant la société pour leur propre compte*; — dan zal niemand zich verwonderen hoe het komt, dat bij zoo veel bouwstoffen voor het goede het *volksgeluk* zoo weinig aangetroffen wordt. — Waar leerscholen, zoo als de Bernsche hoogeschool, met verbannenen, omdat zij onder een geregeld bestuur niet leven kunnen, en vreemdelingen, die in hun vaderland niets hadden te verliezen, aan het hoofd; - waar aan handwerkslieden geregeld onderrigting wordt gegeven; - hoe 't best de banden eener geordende maatschappij te slaken zijn; waar schaamtelooze bankbreuk en ongebondenheid aan regten jegens buitenlanders geene inbreuk wordt geacht op de Zedewet; - waar *de wet* wordt op den voorgrond gesteld, maar de *wet zelve* telkens wordt verkracht, en plundering of kanonvuur, zoo als in Belgie en Frankrijk, beleedigd door de verpeste leeringen aangestokene bevolkingen moeten in toom houden; - waar bij elke verkrachting van het zoogenaamde *pacte social*, de aandacht moet worden afgeleid door feestvieringen of andere guichelspelen, maar de *nationale garden* worden ontbonden, of de wapenen opgehaald; waar de wet luide wordt ingeroepen en de wettige uitspraak wordt gesmoord of voorgeschreven; - daar kan geene vrede of wezenlijke welvaart wonen; daar wordt het staatsgebouw van oogenblik tot oogenblik meer en meer ondermijnd, tot dat ten laatste alles in puinhoopen veranderd wordt. Ja, Gode zij dank, zedelijkheid en beginselen op Godsdienst gesteund, versterven niet; zij ontwikkelen zich langzamerhand uit den asch, waarin zij bedolven waren; en bij hare inachtneming mag men zich dus iets goeds, iets grootsch beloven, en dat ook verwachten. Gelukkig Vaderland, dat zich heeft weten te behoeden voor die begoocheling, welke het ten verderve voeren zoude; de vroeger ontvangene les heeft het verstand gerijpt, bij de verdere staatkundige beschaving; en dank zij dien eerbied voor zedelijkheid en Godsdienst, welke en pligten en regten heeft leeren beoefenen en eerbiedigen, te midden van den ondergang, waarmede een groot deel van Europa wordt bedreigd; — door den thans woedenden staatsorkaan henen, zien wij dat geliefde Vaderland, waar koning en onderdaan wedijveren, wie het meest nuttig wezen zal voor den Staat, onverwrikt staan, als eene rots te midden der verbolgene baren, geacht en ontzien van buiten, in het genot van binnenlandsche rust, van wezenlijke welvaart; rijk door handel en nijverheid, en veredeld door den bloei van kunsten en wetenschappen die de harten tot deugd vormen en de geestbeschaving verhoogen. Wie zal dan ontkennen, dat wezenlijk *volksgeluk* niet te vergeefsch bij ons gezocht wordt?

B.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

FRANKRIJK. — Op den 19 dezer heeft te *Rouaan* de inwijding plaats gehad van het standbeeld van den beroemden Treurspeldichter CORNEILLE, aldaar op het marktplein opgerigt. Dit standbeeld van metaal, vervaardigd door den Beeldhouwer DAVID, die zich thans in *Duitschland* bevindt, heeft eene hoogte van 3 meters 885 millimeters, en weegt 4,540 kilo's. Bij de inwijding waren niet alleen de Burgerlijke en Militaire Autoriteiten van het Departement en de stad en een groot aantal Commissien uit verschillende Genootschappen tegenwoordig, maar ook uit *Parijs* hadden zich derwaarts begeven afgevaardigden uit de Fransche Akademie, uit de zoogenoemde Commissie van Dramatische Schrijvers, en van de Tooneelspelers van het Théatre-Français. Voor de eersten heeft de Heer LEBRUN het woord gevoerd; namens de Schrijvers, de bekende ALEXANDER DUMAS; en uit naam van de Tooneelspelers, de Heer LAFON. Nog eenige andere sprekers hebben zich doen hooren, en ten laatste heeft de Heer LEBRUN een Besluit des konings voorgelezen, waarbij aan de familie van CORNEILLE een pensioen van 2000 franken wordt verleend; welke voorlezing, onder het gejuich der menigte, door eene losbranding van geschut gevolgd werd. Des avonds is er in den schouwburg CORNEILLE's *Cinna* gegeven, waartoe eenige tooneelspelers uit *Parijs* waren gekomen. Uit de aanspraak van DUMAS ontleenen wij, tot een voorbeeld van ijdelen klink-klank, van woordenpraal zonder zin, de volgende woorden, welke, volgens de *Echo de Rouen*, met een daverend handgeklap zijn ontvangen: „*Corneille* „was vrij door zijn genie, slaaf door zijn fortuin; als daar die zich steeds „in den hemel zou verloren hebben, zou hij niet soms ware gekeerd „geweest aan de aarde, door het ellendige koord eener Opdragt. Inderdaad, *Corneille* zweefde hoog genoeg, om verder te zien dan *Richelieu* „en *Lodewijk XIV*; maar *Richelieu* was minister, *Lodewijk XIV* was „koning, *Corneille* was slechts dichter. Zijn genie sleepte hem mede en „riep hem toe: » Dichter der eeuwen die komen zullen!" *Richelieu* en „*Lodewijk XIV* hielden hem terug, en riepen: » Mensch! het brood „» van eenen dag!" Het genie behield de overhand; de toekomst en de „eeuwen waren voor *Corneille*. Thans ligt *Richelieu* te rusten op zijn „rooden mantel, *Lodewijk XIV* in zijne koninklijke grafkombe, en ziedaar verheft zich *Corneille*, op de stem van geheel zijne geboortestad, „welke hem toeroept: » Omhoog, Dichter! omhoog!" terwijl de steden „zwijgen, waar *Lodewijk XIV* en *Richelieu* geboren werden."

BELGIË. — Te *Brussel* is op den 27sten dezer overleden, in den ouderdom van 74 jaren, de Heer DEWEZ, permanente Secretaris der Akademie en Inspecteur-generaal van het publiek onderwijs in *België*, schrijver van een aantal verdienstelijke werken over de Belgische Geschiedenis.

NEDERLANDEN. — Gelijk wij reeds vroeger medegedeeld hebben, had gisteren (Dingsdag) te *Amsterdam* de viering plaats van het tweehonderdjarig bestaan van het Remonstrantsch Seminarium. Eene talrijke schare was toegevloeid tot het aanhooren der redevoering van den Hoogleeraar ABR. DES AMORIE VAN DER HOEVEN en de Cantate van de Heeren TOLLENS, muziek van A. TEN CATE JAZ. De redevoering getuigde, in voordragt en inhoud, op nieuw van de bekende welsprekendheid des Redenaars; van de Cantate beviel vooral het solo voor blaasinstrumenten in de introductie voorkomende, en de melodij van een der geliefdste psalmen in het 1e no. van den tusschenzang. — Van onzen beroemden landgenoot, wijlen den Amsterdamschen Hoogleeraar J. H. VAN SWINDEN, die zich als Wiskundige eene Europische vermaardheid had verworven, is thans het Handboek der Meetkunde, in het Hoogduitsch vertaald door Professor C. F. A. JACOBI te *Jena* in 't licht gekomen, onder den titel van *J. H. van Swindens Elemente der Geometrie*. De vertaler heeft hetzelve vermeerderd met bijvoegselen uit bronnen, welke „de groote Hollandsche Wiskundige" gelijk van Swinden in de aankondiging genoemd wordt, niet had kunnen raadplegen, en het werk wordt alzoo bij het onderwijs der Wiskunde in *Duitschland* zeer aanbevolen. — Verzuimd hebbende, vroeger verslag te geven van de Algemeene Vergadering der Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen, op den 20sten der vorige maand, herstellen wij, opmerkzaam hierop gemaakt zijnde, thans dit verzuim. Deze Maatschappij bestaat uit vier afdeelingen, welke gevestigd zijn te *Amsterdam*, *Rotterdam*, *Leijden* en *'s Gravenhage*. Zij heeft dit jaar

hare algemeene vergadering gehouden te *Amsterdam*, onder voorzitterschap van den Heere Mr. M. C. VAN HALL, die dezelve geopend heeft met eene redevoering over den dichter POPE en diens leerdicht: *Essay on criticism*, gevolgd van eene bloemlezing uit de twee laatste gedeelten van hetzelve. In deze vergadering is verder de gouden eerepenning uitgereikt, in het vorige jaar aan Mr. J. G. M. LE JEUNE toegekend voor eene Verhandeling *Over de Regelen, welke men in acht behoort te nemen bij het vergelijken onzer moedertaal*. Eene gouden eerepenning is er vervolgens toegewezen aan den Heer S. E. WIERSMA, Leeraar der Doopsgezinden te *Zaandam*, voor eene bekroonde Verhandeling *Over de hedendaagsche Volksverlichting en haren invloed op de Zedelijkheid*, en de volgende Prijsvragen zijn voorgesteld, om beantwoord te worden voor 1° Januarij 1836:

a. In het vak der Wijsbegeerte: » Wat zijn eigenlijk beginsels? en » hoe verre is de stelling waar, dat de hoogste beginsels, waaruit andere » worden afgeleid, niet anders kunnen zijn dan voorwerpen van geloof?"

b. In het vak der Theorie van de Dichtkunst? » Welke zijn de voor- » en nadeelen, die de zoogenaamde Romantische Dichtsoort en Schrijfwijze » in deze eeuw, ten aanzien van Kunst en Zedelijkheid hebben gehad?"

c. Voor een Dichtstuk: » De togt van HEEMSKERK naar *Gibraltar*."

Op hetzelfde tijdstip wacht de Maatschappij nog antwoorden op twee vragen, in het vorige jaar reeds opgegeven, als:

e. In het vak der algemeene Taalkunde: » Geeft het verschil der taal- » stammen reden tot gegronden twijfel, of het menschelijk geslacht uit *één* » menschenpaar is voortgesproten?"

En *f.* Als onbepaalde vrijstaang: » Een Historischen Roman."

Eindelijk is aan den Hoogleeraar N. G. VAN KAMPEN het Lidmaatschap van Verdienste der Maatschappij opgedragen, ten blijke van dankbaarheid voor den onvermoeiden ijver, waarmede hij hare belangen steeds heeft voorgestaan. In het volgend jaar zal de Algemeene Vergadering dezer Maatschappij te *Rotterdam* gehouden worden, zijnde Mr. A. BORSIUS tot Algemeenen Voorzitter benoemd, terwijl alle stukken en antwoorden moeten worden ingezonden aan den Heer Predikant G. H. M. DELPRAT, Algemeenen Secretaris der Maatschappij.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 28sten October*.

pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers a. en h. a.
NEDERLAND.			
Werk. Schuld 2½	52½	52⅝	52½
dito dito 5	99½	99 9/16	99½
Uitgestel. dito.	1 21/128		
Kansbill. dito.	22 15/16	23 1/16	22 15/16
Amort. Synd. 4½	91½	91⅝	91⅝
Dito dito. 3½	74¾	74⅞	74⅝ à ¾
Schatkistbill. 6	100⅛	100¼	
Oorlogslast. . 5			
Leening 1831. 6			
Hand.-Maats. 4½	100⅜		
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. . 3			
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	48⅞	48¾	48⅝
Dito ƒ 1000. . 3	29¼	29½	29 5/16
Uitg. ope. Sch. 5	15½	16⅛	16
Cert. B. Lond. 5	44	44⅝	44⅝
NAPELS.			
Certific. *L. & B.* 5			
Dito *Falc. & C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 5	102¾		
Dito 18 28/29 . . 5	103¼		

pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers a. en h. a.
Cert. dito 18 28/31. 5	98¼	98⅜	98¼
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5	98		
Ins. in Assig. 6	67 15/16	68	
Certific. dito. 6	68⅝	68 7/16	
POLEN.			
Aand. L. fl. 300			
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	105¾	106	
Neg. L. 1830. 4	99¾		
OOSTENRIJK.			
Aand. L. ƒ 100.			
Dito dito » 250. 4			
Metalliek. . . 5	98¼		
Dito L. gen. . . 5			
Dito. . . . 2½			
Obl. *Goll & C.* 5			
Dito. . . . 4			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.			
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	78⅝	78¾	
GRIEKSCHE			
Dito te Lond. 5			

TE KOOP

tot eenen billijken prijs: de *GEREEDSCHAPPEN* eener kapitale *Kaarsenmakerij en Smeersmelterij*, bestaande in: *Vijf* KOPEREN KETELS met buiten Gegoten IJZEREN ROOSTERS, KOPEREN KETEL met dito TREKBAK en PLAAT, PERS, lange BALANS, 2000 SPILLEN, alsmede een MOLEN, waarmede een Knecht en Jongen, in éénen dag, 1000 Ned. Ponden *Ruw Smeer* heel klein snijdt.

Deze FABRIEK thans niet meer gunstig gelegen, zoude meer binnen het Rijk geplaatst, met voordeel kunnen werken, te meer, om dat aan den Kooper die kunde zal worden gegeven, welke eene 50jarige ondervinding den Eigenaar bezorgd heeft; voorts om ook alle Talk en Smeer, hoedanig ook van kwaliteit, met voordeel te verwerken. Adres, met *franco*-brieven, onder letter S, bij de Uitgevers dezer.

MODES EN MANUFACTUREN.

De ondergeteekende heeft de eer het Geëerd Publiek te berigten dat bij hem ontvangen zijn de *Parijsche Modes*, meest bestaande in Dames-Hoeden, Zijde, en meer andere smaakvolle stoffen, etc. etc. alsmede coupons van Reiterijen (zoo ook voor Heeren), Mantel-stoffen, Fransche, Engelsche en Saxische merinossen, Lakens, Half-lakens, Circassiennes, Jigt-Baaijen en Flanellen zoo witte als roode etc. etc., welke laatste wollen-stoffen hij door tijdige en bijzondere inkoopen, bijna tegen fabriekspprijzen, kan verkoopen en aanbieden.

's BOSCH, den 27 October 1834.

STAELENBERG LEMMENS.

J. BIEGGERSOV

ONDERNEMER VAN EENE TOERKAR VAN

BERGEN-OP-ZOOM OP BREDA.

Maakt het geëerde Publiek bekend, dat hij alle *Dingsdagen* en *Vrijdagen* rijdt van BERGEN-OP-ZOOM naar BREDA, en des *Woensdags* en *Zaturdags* van daar terug keert. Hij rijdt in 8 à 9 uren over. Passagiers, en die hem met het vervoer hunner Goederen willen belasten, kunnen zich vervoegen te Bergen-op-Zoom, in *het Schippershuis*, en te Breda, in *de Stad Diest*. Hij beveelt zich in de gunst van een ieder, terwijl men op eene prompte en civiele behandeling kan staat maken.

Correspondeert met de Schepen van *Zeeland* en met de Kar van *'s Bosch* en *Eindhoven*, vice versa.

DIEFENTHAL,

Gezigtkundige, en Brillendipper, van Leibach, in het Koningrijk Wurtemberg, heeft het genoegen het geëerde Publiek zijne aankomst alhier bekend te maken.

Hij verkoopt namelijk verschillende CONSERVATIE-BRILLEN, welke naar de kunst geslepen en naar de verschillende behoeften ingerigt zijn, die het oog niet alleen goed onderhouden, maar zich ook door genomene proeven tot verbetering van het gezigt ... hebben.

Alle lijders aan oogziekten van verschillenden aard, die het weldadig daglicht wenschen te blijven genieten, worden op het vriendelijkst tot bezigtiging der Brillen uitgenoodigd.

Dat hij niets meer belooft, dan hij leveren kan, daarvan gelieven zich de heeren Artsen en andere deskundigen te overtuigen. Hij is ten allen tijde bereid, zich aan een onderzoek zijner Glazen en zijner kennis van dezelve te onderwerpen, en kan daarenboven de waarheid van het bovengezegde door vele getuigschriften van Duitsche Geneesheeren en Professoren bewijzen, en, bij zijne komst hier te lande, door die van de heeren *J. B. van Mons*, Med. Doct. en Vroedmeester, President der Plaatselijke Geneeskundige Commissie te Breda, *A. Mol* te Arnhem, *C. van Eldik*, *M. van Roggen*, *J. van Roggen* te Nijmegen, *J. B. Gulfarts*, *J. W. Gulfarts*, *J. P. G. Molenschott* te 's Hertogenbosch, meest allen leden der provinciale Geneeskundige Commissiën in Gelderland en Noord-Braband.

Hij is gelogeerd in het Logement *de Gouden Boom*, en zal slechts 3 dagen alhier vertoeven.

Stoomboot Willem de Eerste,

VARENDE IN HET BEURTVEER TUSSCHEN

NYMEGEN EN ROTTERDAM, VICE VERSA.

De verhindering door den lagen stand van het Rivierwater in deszelfs vaart ontstaan, thans opgehouden hebbende, zal de gewone Dienst worden hervat en beginnen op Maandag den 27sten October van *Rotterdam*, des morgens om 6 ure, en vervolgens op de gewone dagen en uren worden voortgezet, namelijk:

Van *Rotterdam* iederen Maandag, Woensdag en Vrijdag, des morgens ten 6 ure.

Van *Nijmegen* iederen Zondag, Dingsdag en Donderdag, des morgens ten 7 ure.

BIJ BROESE EN COMP. TE BREDA,

IS VAN DE PERS GEKOMEN:

REGTSKUNDIG TIJDSCHRIFT,

VOOR HET

NOTARIS-AMBT.

2e DEEL. 1e STUK.

INHOUDENDE:

EERSTE AFDEELING. — *Bijdragen.* Huwelijks-gemeenschap. Akten in brevet.

TWEEDE AFDEELING. — *Algemeene Verordeningen.* Tijdrekenkundige Lijst van de wetten en besluiten betrekkelijk het Notariaat, zoo als hetzelve thans is geregeld, en voor zoover die hier te lande van kracht zijn.

DERDE AFDEELING. — *Geregtelijke en Administratieve Beslissingen.* Zwagerschap. Verkoopingen van te velde staande vruchten. Periodieke uitkeering. Successieregt. Herroeping van uiterste-wilsbeschikkingen. Scheiding. Bezit van gemeen eigendom. Gecontracteerde gemeenschap. Toepassing van art. 5 der wet van 16 junij 1832. Registratie ... Verhuring. Erfpacht. Domicilie. Regt van successie. Vervreemden eigendoms-overgang. Overwijzing van schuld. Wederinkoop. Bekwaamheid van getuigen. Regt van voorkeur.

De prijs van dit TIJDSCHRIFT is slechts *f.* 4 de komplete Jaargang. Van het *Eerste Deel*, uit 4 stukken bestaande, zijn nog eenige Exemplaren, voor dien prijs, verkrijgbaar.

Door bovengemelden, is aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner woonplaats, ter Vertaling in het *Nederduitsch*, verzonden:

COLLECTION DE MANUELS, Rédigés par ou sous la direction du Colonel *F. de Brack*. Contenant: de la Topographie, de l'Arithmétique, géométrie et lever des plans; Fortifications, etc. etc. avec gravures.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.